

**UKA 2018/104: Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi Inatsimmi § 20 imm. 2-p
allangortinnissaa pillugu danskit naalakkersuisuinut attaveqaqqullugit
Naalakkersuisut peqquneqarnissaanik Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut,
taamaasilluni unioqqutitsinerit imaluunniit inatsimmi § 99 naapertorlugu
unioqqutitsinerit ilungersunartut immikkut taasat pisortanit
unnerluutiginnittussaataasunit eqqartuussinermut utaqqisitassamut atatillugu
unnerluutiginnissutissanngortillugit.**

pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerreqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai

Inatsisartunut ilaasortaq Anders Olsen, Siumut, Siulittaasoq
Inatsisartunut ilaasortaq Sofia Geisler, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasup tullia
Inatsisartunut ilaasortaq Aleqa Hammond, Nunatta Qitornai
Inatsisartunut ilaasortaq Justus Hansen, Demokraatit
Inatsisartunut ilaasortaq Stine Egede, Inuit Ataqtigiit

1. Siunnersuut pillugu

Pinerluttulerinermi inatsisip aalajangersagaanik unioqqutitsinerit pisortatigoortumik unnerluussutaasusnaanerat pinerluttulerinermi inatsimmi atuuttumi §20-mit aalajangersarneqarpoq – tamatumani pinerluttulerinermi inatsimmi § 99-imi nikassaataasumik ajuallatsitsisarnernut aalajangersagaq minillugu, taannami inuinnarnit unnerluussutaasussaammat.

Unnerluussisussaataasup unnerluutiginnittusnaanera *pisortatigoortumik unnerluussuteqartussaanerup* nassataraa.

Eqqunngitsuliorfigineqartup nammineerluni eqqartuussisutigut suliassanngortitsisinnaanera *inuinarnit unnerluussuteqartussaanerup* nassataraa.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 20-p allanngortinneqarnissaa aalajangiiffigisassatut siunnersuummik matuminnga siunertaavoq, taamaalillugit nikassaataasumik ajuallatsitsinerit, imaluunniit nikassaataasumik ajuallatsitsinerit peqqarniinnerit piumasaqaateqartoqarneratigut pisortatigoortumik unnerluussutaasinnaanngortillugit.

Piumasaqaateqartoqarneratigut pisortatigoortumik unnerluussutiginninnerup nassataraa unnerluussisussaataasup unnerluutiginnissinnaanera, tamannali aatsaat eqqunngitsuliorfigineqartup nalunaarutiginnereerneratigut pisinnaavoq. Taamaalilluni pisuni eqqunngitsuliorfigineqartup, assersuutigalugu eqqartuussinerup suliaq pillugu tusagassiorfitsigut kissaatiginngitsumik saqqummiussisoqarneranut tunngavissiiinissaa aarlerigalugu tamanna kissaatiginngippagu unnerluussisussaataasooq unnerluussutiginnissanngilaq.

Pinerluttulerinermi inatsimmi § 99-imik nikanarsaataasumik ajuallatsitsinermut tunngasumik unioqqutitsinerit tamarmik – oqaatigineqareersutut – ullumikkut inuinarnit unnerluussutaassussaapput. Taamaalilluni eqqunngitsuliorfigineqartoq nammineerluni eqqartuussivikkut suliassanngortitsisussaavoq.

Suliassanngortitsinermut atatillugu aningaasartuutit ilaatigut tassaasinnaapput eqqartuussinermut akitsuut 500 kr.-iusooq, ilaatigullu eqqartuussissuserisumut aningaasartuutaasinnaasut.

Inuit isertitakitsut isertitakinnerusulluunniit eqqartuussivikkut akiliuteqarfiunngitsumik suliassanngortitsinissamut aningaasaliiffigineqarsinnaapput. Pineqartup eqqartuussinermut akitsuummik akiliuteqartussaannnginnera tamatumalu saniatigut eqqartuussissuserisumik inatsisilerituumilluunniit pisortanit aningaasarsiaqartinneqarluni suliamik ingerlatsisussamik eqqartuussivimmit toqqaassunneqarnera eqqartuussivikkut akiliuteqarfiunngitsumik suliassanngortitsinerup nassataraa.

Inuk qinnuteqareernikkut uku tunngavigalugit eqqartuussivikkut akiliuteqarfiunngitsumik suliassanngortitsinissamut akuerineqarsinnaavoq:

- 1) pineqartoq suliassanngortitsinissamut naammaginartumik tunngavissaqartutut nalilerneqarpat,
- 2) suliap ingerlannerani inatsisilerinikkut ikiorserneqarnissaq pisariaqartutut nalilerneqarpat kiisalu

3) pineqartoq annertuumik annaasaqaatiginagu suliamut atatillugu eqqartuussinermi sinnersaasumik inatsisilerinikkut ilinniarsimasumik sulisitsinermi aningaasartuutunik akiliisinnaangippat.

Eqqartuussivimmi akiliuteqartitsiviunngitsumik suliassanngortitsineq nalunaarutigineqarsinnaavoq qinnuteqartup 2015-imi inaarutaasumik nalunaarut najoqqutaralugu tunngaviusumik isertitai 315.000 kr.-iusimappata taakkunanngaluunniit ikinnerusimappata. Qinnuteqartoq inooqateqarpat aappariit ataatsimut tunngaviusumik isertitaat 400.000 kr.-iuppata taakkunanngaluunniit ikinneruppata eqqartuussivimmi akiliuteqartitsiviunngitsumik suliassanngortitsineq nalunaarutigineqarsinnaavoq. Isertitanut killiliussaq meeqqanut 18-it inorlugit ukiulinnut ataasiakkaanut qinnuteqartumi najugaqangikkunik tassanga annerusumik pilersorneqartunut tunngatillugu 55.000 kr.-inik qaffanneqartarpoq.

Taamaalilluni naak akissakinnerusut eqqartuussivimmi akiliuteqartitsiviunngitsumik suliassanngortitsinissamut periarfissaqaraluartut maannakkut nikassaataasumik ajuallatsitsinerit inuinnarnit unnerluussutaasussaattillugit inatsisitigut inissisimanerup eqqunngitsuliorfigineqartut amerlasuut tamatumunnga aningaasartuutaasut pissutigalugit suliassanngortitsisanninnerannut tunngaviunera ilimagisariaqartoq siunnersuuteqartup erseqqissaatigaa.

Qanoq pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkamik taassuminnga unioqqutitsinerit eqqartuussisutigoortinneqartigisarnernannut ilaatigut eqqunngitsuliorfigineqartup aningaasaqarnikkut inissisimanagera apeqqutaasarpoq, tamannalu piginnaatitaaffitsigut nalinginnaasumik illersugaasutut misigisimanermut naapertuutinngilaq.

Nikanarsaataasumik ajuallatsitsilluni pasilliinerit ilaanni kinaassutsimik isertuussilluni aterinngisamilluunniit atserluni saqqummiunneqartarneri tassunga ilanngunneqassaaq. Pisuni taamaattuni ajortuliortoq nassaariniarlugu nalinginnaasumik paasiniaasoqartariaqartassaaq, taamaalillunilu eqqunngitsuliorfigineqartoq pissutsit piviusut tunngavigalugit suliassanngortitsinissaminut mattunneqartassalluni.

Aammattaaq siunnersuuteqartup tikkuarpaa piumasqaateqartoqarneratigut pisortatigoortumik unnerluussutiginnissinnaanerup pinerluttulerinermi inatsimmi nikanarsaataasumik ajuallatsitsinermut aalajangersakkanik unioqqutitsinernut *tamanut* atorneqalerluni eqqunneqarnera politiini, unnerluussisussaataasuni eqqartuussivinnilu nammakkersuutit annertusinerannik nassataqarsinnaasoq, taamaalillunilu sulianik suliarinninnermut piffissamut atorneqartumut sunniuteqarsinnaalluni. Siunnersuuteqartoq isumaqarpoq tamanna aalajangersakkamik sunniutilimmik atuutsitsinissaq eqqarsaatigalugu nunamilu innuttaasut

nikanarsaataasumik ajuallatsitaanermut illersorneqarnissaannut illuatungiliullugu isiginiarneqartariaqartoq.

Taamaammat taamaallaat § 99-imi nikanarsaataasumik ajuallatsitsinermit aalajangersakkamik unioqquitsinerit ilungersunarnerusut erseqqinnerusumik annertussusilikkat piumasqaateqartoqarneratigut pisortatigoortumik unnerluussutiginneqarsinnaanissaannut periarfissiilluni aalajangiiffigisassatut siunnersuut ilusilerneqarpoq.

Tassunga atatillugu siunnersuuteqartoq Danmarkimi inatsisitigut inissisimanermut innersuussivoq, tassani nikanarsaataasumik ajuallatsitsinerit ilaat piumasqaateqartoqarneratigut pisortatigoortumik unnerluussutiginneqarsinnaapput¹, taamatullu Straffelovrådip (pillaasarnermut inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit) kaammattuutaanut².

2. Naalakkersuisut akissuteqaataat

Naalakkersuisut akissuteqaamminni oqaatigaat, attaveqatigiittarfiit siaruaannerat nikanarsaataasumik ajuallatsitsinerit ajornannginnerulernerannik, sukkanerusumik siamasinnerusumillu siaruaattalernerannik nassataqarsimasoq, tamanna ajornerpaaffimmini eqqunngitsuliorfigineqartumut inuttut ajornartorsiutinik annertuumik kinguneqartartumik.

Folketingi folketingip ukiani matumani pillaasarnermut inatsimmi allannguutissatut siunnersuummik³ suliaqartoq Naalakkersuisut paasissutissiissutigaat, tassani nikanarsaataasumik ajuallatsitsinerit peqqarniinnerpaanut piumasqaateqartoqarneratigut pisortatigoortumik unnerluussutiginnissinnaaneq eqqunneqarluni. Siunnersuut malillugu taakku ilaatigut tassaapput salloqittaalluni pisuutitsinerit (mamarliinerit), ilaatigullu pasilliinerit tusagassiorfiit imarisaat aqqutigalugit saqqummiunneqartut imaluunniit siaruarternegartut, eqqunngitsuliorfigineqartullu annertuumik ajoquserneqarnissaanik siunertaqartut⁴. Siunnersuut pillaasarnermut inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit kaammattuutaat tunngavigalugit saqqummiunneqarpoq.

¹ Tamanna siullertut pasillineq kinaassutsimik isertuussilluni aterinngisamilluunniit atserluni saqqummiunneqarsimatillugu atuuppoq, aappaatullu inuk pisortani atorfilik pisortatigulluunniit atuuffimmik isumaginnittoq pisumut atorfimmik atuuffimmilluunniit annaasaqaataasinnaasumut pasillerneqarpat.

² Pillaasarnermut inatsit pillugu siunnersuisoqatigiit eqqissisimanermik innarliinermut nikanarsaataasumillu ajuallatsitsisarneq pillugu isumaliutissiissutaat (Isumaliutissiissut nr. 1563, 2017-imeersoq)

³ Inatsisissatut siunnersuut nr. L20 ; Folketingi 2018-19

⁴ Tamannali taamaallaat “*inuk pisumut pisortani atorfimmik atuuffimmilluunniit annaasaqaataasinnaasumut pasillerneqarpat imaluunniit pasilliut kinaassutsimik isertuussilluni siammarternegarsimappat*”, tak. inatsisissatut siunnersuummi § 1, nr. 13.

Pinerluttulerinermi inatsimmit illersorneqarnerup danskit pillaasarnermut inatsisaannit illersorneqarnertut innissaa Naalakkersuisut aallaavittut kissaatigimmassuk, siunnersuutip matuma akuersissutigineqarnissaa Naalakkersuisunit inassutigineqarpoq.

3. Siunnersuutip siullermeerneqarnera

Siullermeerinninnermi siunnersuut taparserneqarluartoq Inatsisinut Ataatsimiititaliap maluginiarppaa.

Aammattaaq ataatsimiititaliap maluginiarppaa norskit pillaasarnermut inatsisaanni “hate speech” (inunnik aalajangersimasunik nikanarnerusutut naliliilluni akeqqersimaarnermik annertusaataasumik oqallisiginnittarneq) pillugu aalajangersagaq qanoq pinerluttulerinermi inatsimmi § 99-imi nikassaataasumik ajuallatsitsisarnermut tunngatillugu aalajangersakkamut iluaqutaasinnaasumik imaqarnersoq ataatsimiititaliap siunnersuummik suliarinninnerminut atatillugu isumaliutigissagaa kissaatigineqartoq.

Norskit pillaasarnermut inatsisaanni aalajangersagaq oqaatigineqartoq taanna (§185⁵) imarisamigut pinerluttulerinermi inatsimmi § 100-mut assingusoq ataatsimiititaliap paasivaa.

§ 100. Kinaassusersiortutut eqqartuunneqassaaq kinaluunniit tamanut imaluunniit inunnut amerlasuunut siaruarerinnissaq siunertaralugu oqaaseqartoq imaluunniit allatut iliorluni nalunaaruteqartoq, taamatut iliornermigut inuit eqimattat sioorasaarneqartillugit, asissorneqartillugit nikanarsarneqartillugilluunniit nagguiat, amiisa qalipaataat, inuiannik naggueqatigiinnilluunniit kingoqqisuunerat, upperisaat imaluunniit kinguaassiuutinut tunngasutigut sumut samminerat pissutigalugu.

Aalajangersagaq taanna – nikanarsaasarneq pillugu aalajangersakkatut pinnani – pisortatigoortumik unnerluussuteqataasinnaavoq.

⁵ Aalajangersagaq nutserneqarluni imatut oqaasertaqarpoq:

§ 185. Isummanik anitsinerit akeqqersimaartut

Kinaluunniit piaaraluni mianersuaalliorujussuarluniluunniit kinaassusersiorluni akeqqersimaartumilluunniit isummersuutitnik tamanut saqqummiussisoq akiliisitaanermik ukiulluunniit pingasut pallillugit paarnaarussaaneermik pillaatissinneqassaaq. Saqqarmiunik ilisarnaatinik atuneq aamma isummersuutit naatsorsuunneqarpoq. Kinaluunniit inuit allat najuunneranni piaaraluni mianersuaalliorujussuarluniluunniit inuk alla pillugu, taassumalu sunnernerlunneqaatigisaanik, isummersuummik taamaattumik saqqummiussisoq aalajangersakkami immikkoortup tullia naapertorlugu akiliisitaanermut imaluunniit ukioq ataaseq pallillugu paarnaarussaaneermik pillaatissinneqassaaq.

Kinaassusersiorluni akeqqersimaarluniluunniit isummersuutit pineqarmata makku pineqarput, inuit;

- a) amiisa qalipaataat inuiattut naggueqassutsikkulluunniit aallaavii,
- b) upperisaat inuunermilluunniit isiginneriaasiat,
- c) kinguaassiuutitigut atoqateqartarnikkut suaassuseqammoortuuneri, imaluunniit
- d) timiminnik killilimmik atuisinnaanerit

pillugu qunusaarineq, nikassaaneq, akeqqersimaarnermik siammarterineq, malersuineq nikanarnerusutut naliliineq.

Nikanarsaasarneq pillugu aalajangersagaq kiisalu kinaassusersiorluni ataqqinassutsimik nikassaataasumik oqaaseqartarneq pillugu aalajangersagaq oqaatsit suut inatsisinik unioqqutitsinani atorneqarsinnaanerini killiliinermi imminnut tapertariipput. Tassungattaaq atatillugu pinerluttulerinermi inatsimmi aalajangersakkat allat erseqqissaatigissallugit pissusissamisoorsinnaavoq. Tamatumani ilaatigut § 98-imi siorasaarisarneq pillugu aalajangersagaq pineqarpoq.

4. Tusarniaaneq

Siunnersuutip siullermeerneqarnerani Inatsisinut Ataatsimiititaliaq susassaqtunut, nikanarsaasarneq pillugu sulianik suliaqarfusartunut tusarniaaqullugu partiimit ataatsimit qinnuigineqarpoq.

Tamanna tunngavigalugu uku ataatsimiititaliamit tusarniarneqarput:

- Kalaallit Nunaanni Politimesteri
- Eqqartuussisut peqatigiiffiat
- Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik
- Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia
- Nuna tamakkerlugu illersuisuuneq
- Nunatsinni Advokatit

Aalajangiiffigisassatut siunnersuutip Inatsisartut ataatsimiinneranni matumani suliarineqarnera eqqarsaatigalugu sivikitsuinnarmik piffissaqartitsilluni tusarniaasoqartariaqarsimavoq⁶.

Aalajangiiffigisassatut siunnersuut akuersissutigineqassappat Naalakkersuisut pinerluttulerinermi inatsisip allanngortinneqarnissaanut siunnersuummik suliaqartoqarnissaa siunertaralugu Justitsministeeriaqarfimmut saaffiginnissapput. Inatsisissatut siunnersuut taanna susassaqtunut attuumassuteqartunut akissuteqarnissamut nalinginnaasumik piffissaqartitsiffiusumik tusarniaassutigineqassaaq, aamma qulaani pineqartunut.

Inatsisinut Ataatsimiititaliaq tusarniakkanit ukunannga akissutinik tigusaqarpoq:

- Eqqartuussisut peqatigiiffiat
- Kaalaallit Nunaanni eqqartuussivik
- Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia
- Nuna tamakkerlugu illersuisuuneq

Politimestereqarfiup ataatsimiititaliaq Naalakkersuisut aqqutigalugit Justitsministeriaqarfimmut saaffiginnissuteqaqqullugu innersuuppaa. Piffissaqarniarnikkut atugassiissutit naapertorlugit tamanna ajornarsimavoq.

Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivik, Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia kiisali Nuna tamakkerlugu illersuisuuneq siunnersuut pillugu oqaaseqaatissaqaratik nalunaarutigaaq.

⁶ Taamaalilluni siunnersuut ulloq 1. november nal. 8.30 nassiunneqarluni akissuteqarnissamullu 12. november nal. 12.00-imut piffissaliilluni tusarniaassutigineqarpoq

Eqqartuussisut peqatigiiffiata nalunaarutigaa ilaasortat amerlanerit siunnersuut taperseraat, isumaqarlutillu siunnersuutigineqartutut inatsimmik allannguinnissaq inissavimminiittoq piffissanngorsimasorlu.

4. Inatsisinut Ataatsimiititaliap oqaaseqaatai inassuteqaataalu

Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup siunnersuutip **akuersissutigineqarnissaa** inassutigaa.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap taama oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappassaaniigassanngortippaa.

Anders Olsen
Siulittaasoq
Siumut

Sofia Geisler
Inuit Ataqaatigiit

Justus Hansen *Demokraatit*

Aleqa Hammond
Nunatta Qitornai

Stine Egede
Inuit Ataqaatigiit